

נוסח לא מתוקן

309

פרוטוקול מס'

מישיבת ועדת הכספים

יום ב', ט"ו בחשוון החשמ"ז - 17.11.86, שעה 10.00

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:

- א. שפירא - היו"ר
- י. ארידור
- א. אבוחצירא
- י. מצא
- ע. סולודר
- ש. עמר
- ח. רמון
- א. שלום
- ג. שפט
- ד. חיכון

- א. קרשנר - מזכיר הוועדה
- ס. אלחנני - יועצת כלכלית
- מ. איזנברג - קצרנית

מוזמנים:

- ע. ארדמן
- ד. שמעוני
- י. וינוגרד - משרד האוצר
- א. קפלן
- מ. קפוטה
- י. לוי - משרד האנרגיה והתשתית
- מ. עמיר - תה"ל

סדר-היום: הצעות לסדר-היום של חברי הוועדה

תקנות היטל על שירותים מיובאים ונכסי חוץ (הוראת שעה) (החזר
 בסל ייצוא) (תיקון מס' 2), החשמ"ז-1986
 תקנות מס ערך מוסף (תיקון), החשמ"ז-1986
 שינויים בתקציב לשנת 1986

(נו, ג, ב' 24.11.86)

הצעות לסדר-היום של חברי הוועדהמ"מ היושב-ראש י. ארידור:

אני פותח את הישיבה.

הצעה לסדר-היום לחבר-הכנסת דן תיכון.

ד. תיכון:

יש לנו מס חדש שהולך ומתפתח - הארנונה. מס זה גדל מדי שנה בשנה. בשנה שעברה, בהתערבות ועדת הכספים, קבעה הכנסת תקרה של עד 170% להעלאת הארנונה. ועכשו אנחנו, תושבי ירושלים, משמשים כשפני נסיון להעלאה נוספת של הארנונה. מה שקורה הוא, שתושבי ירושלים נחבקשו לשלם את הארנונה בגין שנת 1987, זו השנה המתחילה בחודש אפריל, כבר בחודש דצמבר 1986.

היו"ר י. ארידור:

אני מציע, שמזכיר ועדת הכספים, בשם הוועדה, ישלח מכתב שאתה תעזור בניסוחו, למשרד הפנים.

ס. אלחנני:

אני בדקתי את הנושא וקבלתי תשובה. מה שעשתה עיריית ירושלים הוא: היא לקחה את סכום הארנונה המלא שנקבע בשנה שעברה, ואותו היא מציעה לתושבים לשלם היום בלי שום הצמדה. בפועל בשנה שעברה הייתה הנחה גדולה. אם אתה משווה תשלום מול תשלום, הייתה העלאה ריאלית. אבל אם אתה משווה פורמלית, איך העלאה. מה שאומר משרד הפנים על כך הוא: הם נתנו הנחה פרועה בשנה שעברה. פורמלית אי אפשר לבוא אליהם בטענות. וההנחה שמציעים, אחרי שבדקתי, אני יכולה לומר שהיא הנחה אמיתית כדאית. אלא מה? עיריית ירושלים הפכה להיות מתווך חוץ-בנקאי. מתברר שהרבה מאוד אזרחים שילמו את הארנונה - וכדאי מאד לשלם - עד ה-7 בדצמבר. וכך הצטברו להם זרמי כספים והם מפקידים את הכספים בבנק. זה מה שהבטיח משרד הפנים, שהם לא יוציאו את הכסף. אבל הם הופכים להיות מתווך השוק האפור בסדר גודל עצום. הם מפקידים את הכסף ב-22%.

על פעילות פיננסית זו של העירייה צריכה ועדת הכספים לדון. תושבי ירושלים הולכים לעזור לסקטור הבנקאות. הבנק אמנם משלם לעיריית ירושלים 22% אבל הוא יגבה הרבה יותר.

ד. תיכון:

כל זה נכון בתנאי שאתה משלם מה ששילמת בשנה שעברה. אבל העירייה שינתה את הסיווג והעלתה את כולם בדרגה אחת. כך שנוסף להעלאה שאת מציינת יש גם העלאה ריאלית של הארנונה.

היו"ר י. ארידור:

ישלח מכתב על-ידי מזכיר הוועדה למשרד הפנים בנושא זה, והמכתב ינוסח בתיאום עם חבר-הכנסת תיכון.

הצעה לסדר-היום לחברת-הכנסת עדנה סולודר.

ע. סולודר:

אינני זוכרת אם בישיבת הוועדה ביום ה' החלטנו משהו על מפעל מנועי בית-טמס.

היו"ר י. ארידור:

לא.

ע. סולודר:

אני מציעה לקיים דיון בנושא.

א. קרשנר:

יושב ראש הוועדה אמר בישיבת הוועדה ביום ד' שעבר שהוא יזמין את

סר הבטחון ושר האוצר.

היו"ר י. ארידור:

אינני יודע אם צריך להזמין את השרים, צריך להזמין את אלה שקובעים

שם.

ע. סולודר:

אני הייתי מציעה לקיים סיור במפעל.

היו"ר י. ארידור:

סיור לא יעזור, דיון רציני בוועדה יעזור.

ע. סולודר:

לפי מה ששמעתי, המפעל עומד בכל קריטריון של יעילות ותחכום.

היו"ר י. ארידור:

אין לי ספק שהמפעל הזה לא ייסגר.

נסתיימו ההצעות לסדר-היום, ואנו עוברים לסדר-היום הרגיל.

חקנות היטל על שירותים מיובאים ונכסי חוץ (הוראת שעה) (החזר בשל ייצוא)
(תיקון מס' 2), התשמ"ז-1986

(מכתבו של שר האוצר מיום י"ב בתשרי התשמ"ז - 15.10.86)

היו"ר י. ארידור:

הסעיף הראשון בסדר-היום הרגיל:

חקנות היטל על שירותים מיובאים ונכסי חוץ (הוראת שעה) (החזר
בשל ייצוא) (תיקון מס' 2), התשמ"ז-1986.

דברי הסבר יביא מר שמעוני.

ד. חיכוך:

לישראל יש אמנות עם מדינות שונות באשר להחזר מס ערך מוסף.
על-פי הסכמיה אלה, כאשר אתה קונה בצרפת, בלגיה או הולנד, אתה מקבל החזר
מס ערך מוסף בנמל היציאה של אותה מדינה. אולם עם מספר מדינות, כמו בריטניה,
לא ברור אם יש אמנה, והמצב העובדתי הוא שהמכס אינו רוצה להרחיב את ההסדר
להחזר מס ערך מוסף עם מדינות אחרות. וכך קורה שאזרח ישראלי הקונה בבריטניה,
אינו מקבל החזר מס ערך מוסף. אינני מבין מה ההגיון בכך, הרי בסופו של דבר
ההחזר משולם במטבע חוץ ולמה לה, למדינת ישראל, לוותר על הכנסות במטבע חוץ.
אני הייתי רוצה לקבל מידע, מה קורה בנושא זה.

היו"ר א. ספירא:

בישראל מקבלים החזר מס ערך מוסף?

ד. חיכוך:

כן. ובבריטניה אומרים, שלא רוצים להחזיר את מס ערך מוסף, כי
אין אמנה בעניין זה עם מדינת ישראל.

י. שמעוני:

אינני עוסק בסוגיה זו ולכן הייתי מבקש להזמין את מנהל המכס.

היו"ר א. שפירא:

אני רוצה לדעת מה קורה בישראל.

י. שמעוני:

בישראל תייר שקונה בחנויות "אשכול", המוכרות על-ידי משרד התיירות, אם הוא קונה סחורה מעל סכום מסויים, אורזים לו את הסחורה בצורה שאינו יכול להסתמט בה בארץ, ובשדה התעופה לוד הוא מטבל חזרה את מס ערך מוסף.

היו"ר א. שפירא:

זה ניתן רק לגבי קנייה בחנויות מיוחדות?

י. שמעוני:

כן, והחנויות צריכות לתת הנחה.

היו"ר א. שפירא:

בגרמניה ובכל מדינות אירופה, אפשר לקבל החזר מס ערך מוסף על קנייה בכל החנויות.

י. שמעוני:

לא בכל המדינות ולא בכל החנויות.

היו"ר א. שפירא:

זה רק במקרה שהחנות אינה מעוניינת. בגרמניה, לא חשוב איפה אתה קונה, ברגע שאתה אומר שאתה תייר, אתה ממלא טופס, וכאשר אתה מגיע למכס בנמל, אחת צריך להראות את הסחורה, החשבון והטופס ואתה מקבל החזר מס ערך מוסף.

י. שמעוני:

בכל זאת, לתת לכל החנויות בישראל לעסוק בזה, זה מסובך. 6 שנים קיים ההסדר, ולא קבלנו תלונות מאף תייר, כי הם עושים את הקניות בחנויות אשכול, ואנו איננו מצוירים את הנושא של החזר מס ערך מוסף על כל חנות קטנה. במבחן פרקטי זה עומד יפה.

ג. שפס:

החנות צריכה להביא את הסחורה ללוד.

י. שמעוני:

הסדר זה קיים רק לגבי שני מוצרים: יהלומים ופרוות.

היו"ר א. שפירא:

גם לגבי בגדי עור.

י. שמעוני:

כל היתר אורזת החנות.

היו"ר א. שפירא:

עתה נשמע דברי הסבר מפי מר שמעוני לתקנות היטל על שירותים מיובאים (נכסי חוץ) (הוראת שעה) (החזר בשל ייצוא) (תיקון מס' 2), התשמ"ז-1986.

י. שמעוני:

במסגרת ההיטל על שירותי יבוא, באישור ועדת הכספים, פרסמנו לפני כשנה, השירותים עליהם מקבלים היצואנים החזר. פירוש: לומר, שעל מספר שירותים, אם יצואנים קונים אותם שירותים ומוכיחים שעשו ייצוא, אנו מחזירים להם את ה-15%, כי אנו רואים בזה יבוא לשם ייצוא.

מפעם לפעם באים יצואנים ומוכיחים שיש עוד כמה דברים שצריך להוסיף אותם, כדי לא להכות ביצוא. לכן אנו מציעים להוסיף בשלושת הסעיפים הראשונים החזר רגיל ליצואנים עבור שירותים שהם רוכשים עבור היצוא שלהם.

ד. תיכון:

אפילו לקבל את רשימת החוזרים שנחתם?

י. שמעוני:

זה מופיע בחקנות. לדוגמה, אשרנו עמלות לסוכן ונציג מסחרי של יצואן. פירוש לומר, אם אתה מייצא מליון דולר, והיית צריך לשלם עמלה 100,000 דולר, ואתה שילמת היטל 15,000 דולר, המדינה מחזירה לך. הוא הדין לגבי תמלוגים המשלמים על שימוש בידע. אם עשית יצוא של מליון דולר, והיית צריך לשלם בעבור ידע 100,000 דולר, ושילמת היטל 15%, המדינה מחזירה לך את ההיטל.

שירות פרסום בחו"ל, אותו דבר, עשית פרסום ב"טיים", אתה מקבל חזרה את ההיטל. אתה אינך מקבל חזרה היטל על פרסום קטלוגים, מטעמים של הגנה על תוצרת הארץ, כי אנו רוצים שיכינו את הקטלוגים בארץ.

עתה אנו מציעים להוסיף עוד 2-3 דברים. ברשימה יש גם החזר לבתי-מלון. בתי-מלון שמשלמים עבור שירותים בחו"ל, מקבלים חזרה את ההיטל. מחברר שיש מספר חברות שעוסקות בהבאת חיריים לארץ, ואין להם בתי-מלון. אנו מציעים, שתאגיד שעיקר עיסוקו בקידום הבאת חיריים לישראל, ושסך כל הכנסותיו מעסוק זה הוא לפחות 50,000 דולר בשנה, יקבל גם הוא החזר ההיטל.

ד. תיכון:

מדוע במקרה זה צריך אישור של מנכ"ל משרד התיירות? גם בכל המקרים האחרים אתם מבקשים אישור מנכ"ל המשרד?

י. שמעוני:

כי לא כתוב באף דבר-חקיקה שהחברה עוסקת בתיירות. משרד התיירות יודע את זה.

המקרה הבא בו אנו מציעים לחזיר את ההיטל הוא - הנפקות ניירות ערך בחו"ל המאושרת על-ידי המפקח על מטבע חוץ. מדי פעם בפעם ניתן אישור למפעל להנפיק מניות בחו"ל. אנו מציעים להחזיר את ההיטל עבור השירותים בגין ההנפקה, כי בסופו של דבר מדובר בהבאת כסף לארץ, כי אם אתה מנפיק מניות בחו"ל, והכסף מגיע לישראל, אנו מציעים לראות בזה גיוס הון. כאן יש הגבלה - בחנאי שהכסף הובא לישראל, או באישור המפקח על מטבע החוץ, חלק נשאר בחו"ל.

ד. תיכון:

מדוע מי שמטפל בקבלת הלוואת מס"ח מחו"ל, ויש לו הוצאות בחו"ל, לא תיתן לו החזר. מה הקריטריונים? כל מי שפונה באופן פרטי, אתם נוחנים לו את החזר? מדוע לא נקבע שכל מי שמגייס כסף בחו"ל או כל מי שמרוויח כסף בחו"ל ומביא אותו לארץ, יקבל החזר ההיטל? כלומר, מדוע לא נקבע תקנה גורפת, ולא תקנה למקרים פרטיקולריים?

י. שמעוני:

לגבי ההצעה לקבוע תקנה גורפת, בהתחלה ישבנו עם בנק ישראל ועם מכון היצוא וקבענו מי צריך לקבל החזר ההיטל. מדי פעם מוגשת בקשה, ואנו בודקים אותה. ללכת לתקנה גורפת, זה יביא אותנו לנושא המתנות. אם יש הצעה לבדוק את נושא החזר ההיטל, צריך לבדוק אותו ביחד קפידה.

בנושא של הנפקת מניות בחו"ל, היות ומדובר בגיוס הון שמסומן
לחעטיה - - -

ד. תיכון:
כיצד נעשית ההבחנה?

י. שמעוני:
לפי החוק בנק ישראל מאשר הנפקות כאלה רק לחעטיה. להנפקות
אלו ראינו אפשרות לתת את החזר.

אנו חוששים מפני דבר גורף. אם הוועדה רוצה שנבדוק את האפשרות
של החזר לתרומות ומענקים - - -

י. ארידור:
קרן טדי קולק זה תרומות או גיוס הון לחעטיה?

י. שמעוני:
מזה אנו פוחדים.

ד. תיכון:
בחקנות שלפנינו לא נאמר שמדובר בגיוס הון לחעטיה.

י. שמעוני:
כחוב שזה נעשה לפי סעיף 6(א), ושם מפורט גיוס הון לחעטיה.

המקרה השלישי - עד עכשו נתנו ליצואנים החזר עבור טובין, אבל
יש גם מה שנקרא "ורמליה נכס חוץ". חברה היתה צריכה לקנות גאז בחו"ל
כדי להפעיל מוצר ישראלי. כאן אנו אומרים, שאם קנית גאז כדי להפעיל מוצר
ישראלי בחקופה שאתה חייב להפעיל אותו, אין הגיון להסיל את ההיטל.

המקרה הרביעי, כפי שנתנו החזר עבור ידע, אנו מציעים לתת החזר
עבור תמלוגים, כי לפעמים זה ידע ולפעמים זה תמלוגים.

היו"ר א. שפירא:

אני מביא להצבעה חקנות היטל על שירותים מיובאים ונכסי חוץ
(הוראת שעה) (החזר בשל ייצוא) (תיקון מס' 2), התשמ"ז-1986.

ה צ ב ה

חקנות היטל על שירותים מיובאים ונכסי חוץ (הוראת שעה)
(החזר בשל ייצוא) (תיקון מס' 2), התשמ"ז-1986 א ו ר ו

י. שמעוני:

אני מבקש לומר, כי לגבי בחי-מלון נשמט מהו ואנו מוסיפים עוד
סוג של הוצאה.

חקנות מס ערך מוסף (תיקון מס'), התשמ"ז-1986
(מכתבו של שר האוצר מיום כ"ז באלול התשמ"ו-1.10.86)

היו"ר א. שפירא:

אנו עוברים לנושא הבא בסדר-היום:
חקנות מס ערך מוסף (תיקון מס') , התשמ"ז-1986.

א. קרטנר:

חקנות אלו נדונו בוועדה המכנה בראשותו של חבר-הכנסת ויינשטיין,

והיא העבירה אותן למליאת הוועדה.

היו"ר א. שפירא:

נשמע דברי הסבר מפי מר שמעוני.

י. שמעוני:

כאן מוצע להוסיף מספר תקנות ולחקן מספר תקנות.
חוק מס ערך מוסף פוטר ממס ערך מוסף תובלה בינלאומית של טובין,
וברור למה. עד עכשיו שהיה החוק מנוסח בצורה כזאת שאנחנו הענקנו פטור רק
לתובלה אווירית ולתובלה ימית, כי לא הכרנו תובלה יבשתית. עכשו כאשר יש
גבול יבשתי עם מצרים, יש ייבוא וייצוא למצרים, באופן טכני אנו מציעים
להוסיף תקנה 10ג' - "מדינה גובלת, הרפובליקה הערבית של מצרים היא מדינה
גובלת לענין סעיף 30(א) לחוק.

היו"ר א. שפירא:

אם אין התנגדות, אני מעמיד להצבעה הוספת תקנה 10ג'.

ה צ ב ה

הוספת תקנה 10ג', "מדינה גובלת", א ו ש ר ה

י. ארידור:

אני רואה שבתקנה 10ד רוצים, ששר האוצר יקבע את קו-ירושלים
כמוסד ציבורי לענין פטור ממס לגבי יצירות אמנות מקוריות. אני אינני חושב
שצריך להיות מס ערך מוסף על יצירות אמנות מקוריות, אבל בהנחה שיש מס כזה, -
אני לא ידעתי שיש מס כזה - מן הראוי לפטור רק מוסדות שאנו יודעים, שיש
עליהם פיקוח צבורי נאות. קרן-ירושלים, עד כמה שידוע לנו, זה מוסד שניהולו
אינו תקין, בלסון המעטה, ואין עליו פיקוח צבורי נאות.

ע. סולודר:

יש כבר פסק-דין?

י. ארידור:

ביח-המשפט יקבע אם יש דבר פלילי. זה שאין עליו פיקוח צבורי נאות,
זה ברור. אם לדעת חברת-הכנסת סולודר הנושא אינו ברור, אני מציע לברר אותו.
על כל פנים, כל זמן שהאוצר עומד על הוספת תקנה 10ד, אני מציע שנברר מה
מתרחש בקרן ירושלים,

ע. סולודר:

הפטור ניתן ליצירות אמנות מקוריות.

א. דמביץ:

סעיף 32(4), כפי שנאמר כאן, מעניק את הפטור לגבי יצירות אמנות
מקוריות שיובאו בשביל רשות מקומית, או מוסד ציבורי, אם יובאו לשם הצגתן
דרך קבע במוסד ציבורי. כלומר, לשלטונות המכס יש סמכות לבדוק אם אכן יצירות
אלו יובאו לשם הצגה דרך קבע במקום ציבורי, ורק כאשר הם מטוכנעים בכך,
רק אז, אפשר לתת את הפטור.

י. ארידור:

אני יצאתי מתוך הנחה שתנאי זה נתקיים.

ח. רמון:

ואם הוא נתקיים - - -

י. ארידור:

זו עדיין קרן-ירושלים.

ח. רמון:

אבל יצירות האמנות מוצבות במקום צבורי דרך קבע.

י. ארידור:

אינני רוצה לומר מעבר לזה על קרן ירושלים.

היו"ר א. שפירא:

בועדת המשנה בראשותו של חבר-הכנסת ויינשטיין, שהשתתף בה גם חבר-הכנסת עמר, בדקו את הנושא של קרן ירושלים.

י. ארידור:

לא שמו לב.

היו"ר א. שפירא:

אתה מבקש התיעצות סיעתית?

י. ארידור:

אני מבקש לברר את הנושא של דרכי הניהול והפיקוח הציבורי של קרן ירושלים. כדי להחליט איך להצביע, צריך קודם לברר את הנושא.

י. מצא:

יש לי הצעה-ביניים. מאחר ויושב-ראש ועדת המשנה, חבר-הכנסת ויינשטיין, איננו אתנו, ויושב ראש הוועדה אומר, שהוועדה בראשותו של חבר-הכנסת ויינשטיין בדקה את הנושא, אני מציע שנמתיך לשובו של יושב ראש ועדת המשנה מחו"ל. הצעה זו אינה פוסלת את הצעתו של חבר-הכנסת ארידור. אחרי שיסביר יושב ראש ועדת המשנה מה שיסביר, ראוי חבר-הכנסת ארידור להציע הצעתו.

י. ארידור:

אני מציע לברר את הנושא בהסתתפותו של יושב ראש ועדת המשנה.

ח. רמון:

אנחנו איננו עוסקים בדרך כלל בבקורת הפיקוח והנהלת החשבונות של אגודות. אנו מקבלים בקשות לאשר פטורים ממס שבח לאגודות, ואיננו עוסקים בפיקוח עליהן ובבקורת הנהלת החשבונות שלהן.

אם יש בעיות ציב קרן-ירושלים, צריך להעביר את הנושא לוועדה לענייני בקורת המדינה. יש לליכוד חברים בוועדה זו, יבקשו לברר את הנושא שם. פה כל מה שמדובר עליו - ומר דמביץ קרא את הסעיף הרלבנטי בחוק - אלו הן יצירות אמנות המוצבות דרך קבע ברשות הרבים. בקטע זה אנו מתבקשים לתת את הפטור. מביאים יצירות אמנות, מציבים אותה במוזיאון, לא לוקחים אותה הביתה, ואז מקבלים את הפטור. אם לא עושים כך, לא מקבלים את הפטור. בהקשר זה אין לנו מה להכנס ומה לחקור את קרן-ירושלים. המטרה חקרה את קרן-ירושלים. אם יש הערות נוספות לגבי קרן-ירושלים ואם רוצים לבדוק את הנעשה בה, יש ועדה לענייני בקורת המדינה. בהזדמנות זו לא הייתי מציע לעסוק בקרן-ירושלים.

הייתי אומר, הכל הקרנות העירוניות מנוהלות על-פי אותם עקרונות

שמחנהלת קרן-ירושלים. אני מוכן לבדוק את קרן תל-אביב.

י. ארידור:

בתל-אביב זו אינה קרן אישית.

ח. רמון:

את קרן ירושלים בדקו. בתל-אביב איש מהנהלת העיר אינו יודע מה נעשה בקרן. עושים בכסף מה שרוצים. ומי שממונה על קרן תל-אביב זה ראש

ח. רמון

העיר ומנכ"ל הקרן. אם יש טענות נגד המוסד של קרן עירונית, נבטל את הקרנות העירוניות והעיריות תהיינה סמוכות רק על תקציב המדינה. אני חושב שהעיריות ייראו רע מאד אם תהיינה סמוכות רק על תקציב המדינה. אין היום רשות מקומית ייחידה עובדת באמצעות קרן, כי הן אינן יכולות לעבוד רק באמצעות התקציב המוקצב להן. אני מקווה שקרנות אלו - שהן עמותות - מתנהלות על-פי הכללים שקבעו לעצמן.

י. מצא:

מה פסול בהצעה להמתין ליושב ראש ועדת המשנה?

ח. רמון:

הפסול בעיני שאנו רוצים לבדוק קרן מסויימת. אינני חושב שאנו צריכים לעשות זאת, מה גם שאיננו יכולים לעשות זאת. אני מבקש להצביע על התקנה, כי הנושא שעליו אנו מצביעים בתקנה זו, אין לגביו בעיות. יודעים שמדובר על תמונה או יצירת אמנות אחרת שמיובאת מחו"ל ומציבים אותה במקום ציבורי. על כך אין מחלוקת שזה כשר. מניין באה יצירת האמנות, מי קנה אותה? למה נבדוק רק שאלות אלו? נבדוק איך בונים גנים.

י. מצא:

אני הצעתי הצעה נבונה מאד, תקבל אותה. נמתין ליושב ראש ועדת

המשנה.

ש. עמר:

אנחנו ביקשנו הסבר מדוע מוצא לפטור ממס ערך מוסף יצירות אמנות המוצבות ברשות הרבים וניתן ההסבר שאמר חבר-הכנסת רמון, כך שאין מקום להמתין ליושב ראש ועדת המשנה, כי מעבר לזה לא היה צורך לבדוק ולא בדקנו. יש אפשרות לקבל את הצעת חבר-הכנסת ארידור או הצעה אחרת, להמתין ליושב ראש ועדת המשנה אין מקום. לא נכנסנו לבדיקת קרן ירושלים, אלא ביקשנו הסבר לתקנה וניתן לנו ההסבר. הסתפקנו בכך והחלטנו להעביר את התקנות לאישור מליאת הוועדה.

י. ארידור:

הבעיה היא זו: עצם העניין של הבאת יצירות אמנות, לכאורה, אין בו שום דבר מיוחד. הבעיה היא שאנו מחבקים לאשר את קרן ירושלים כמוסד ציבורי לענין מסויים, כמוסד ציבורי לפי סעיף 32(4) לחוק מס ערך מוסף. אם יש לנו ידיעות מסויימות שהניהול של הקרן אינו תקין או שאין פיקוח צבורי נאות עליה, ועדת כספים רצינית אינה יכולה לאשר קרן זו כמוסד ציבורי. וההצעה להעביר את הנושא לוועדה לעניני בקורת המדינה - זה לא ענין של נוחות פרסונלית, מה שלא נוח לדון בוועדת הכספים סומכים על הוועדה לעניני בקורת המדינה שהיא חטפל בזה.

ח. רמון:

לא הצעתי להעביר את הנושא לוועדה לעניני בקורת המדינה.

י. ארידור:

אני שמח שאין הצעה להעביר את הנושא לוועדה לעניני בקורת המדינה. פירוש הדבר שאיננו יכולים לאשר דבר שהוא מפוקפק. ואם אמר חבר-הכנסת רמון שאנו מאשרים כל המוסדות לענין חוק מס שבה מקרקעין באופן אוטומטי, אנו מאשרים מפני שאין לנו מידע שיש משהו מפוקפק באותם מוסדות. אבל כאשר יש לנו מידע, אני אומר: נברר.

היו"ר א. שפירא:

אני מקבל את הצעת חבר-הכנסת יהושע מצא. אנו דוחים את ההצעה

על תקנה זו. היא תיערך לאחר שנשמע הסצרים מיושב ראש ועדת המסנה, חבר-
הכנסת ויינשטיין.

ד. שמעוני:

התקנה הבאה היא בענין טכני. יש לפעמים שאנו מאפשרים למספר
עוסקים להרשם יחד. אנחנו אומרים שאם נרשמו יחד, יגישו את הדו"חות יחד.
בסעיף 4 אנו באים בהצעה לקבוע איזה הודעות ישלחו בדואר רשום
ואיזה הודעות יימסרו ביד.

היו"ר א. שפירא:

אני מעמיד להצבעה תקנות מס ערך מוסף (תיקון מס'), התשמ"ז-1986.

ה צ ב ה

תקנות מס ערך מוסף (תיקון מס'), התשמ"ז-1986,
למעט תקנה 10 א ו ש ו

הדיון בתקנה 10 ייערך עם טובו של יושב-ראש ועדת
המסנה לעניני מסים, חבר-הכנסת א. ויינשטיין

סדרי עבודתה של הוועדההיו"ר א. שפירא:

רבותי, לפני יומיים נתפרסם המדד של חודש אוקטובר והוא עלה
ב-2.5 אחוזים. זה כבר חודש אחרי חודש שהמדד מתחיל לעלות, ואני חושש מה
יקרה במשק.

ההצעה לשלם 5% תוספת יוקר במשק היצרני - - -

ד. תיכון: לכל העובדים.היו"ר א. תיכון:

אני מדבר על המשק היצרני. אלה שמסלמים להם מהתקציב, אינני דואג
להם, כי אין מקצצים בתקציב.

י. ארידור:

המשק היצרני חתם על הסכם תוספת היוקר מרצון.

היו"ר א. שפירא:

אני לא חתמתי.

המשק היצרני, אם יצטרך לשלם תוספת יוקר של 5%, יהיו בו מפעלים
שהדבר יביא לחיסולם.

הייתי רוצה להביא לפניכם עכשו דבר. שוחחתי על כך גם אם שר האוצר.
אם צריך לשלם תוספת יוקר במשק היצרני, צריך לתת את זה באמצעות מדרגות המס,
אחרת יצטרכו לעשות פיתוח. ההפרש בין שער המטבע ובין המדד הוא כבר היום
כזה, שאני כחעטיין יכול להגיד לכם, שלחעטייה יש בעיות רציניות ביותר.

כיוון שאנו מתקרבים לדיון בתקציב לשנת 1987, הייתי מציע שבכל

יום ב' בשבוע נקיים דיון על מצב המשק והכלכלה. כבר היום יש נושאים
רציניים המחייבים דיון בוועדה: נושא שער המטבע, הנושאים המוניטריים,
נושא הסובסידיות, - מתחילים לחלק מחדש סובסידיות - ונושא הקיצוץ בתקציב.
אל תצפו מהממשלה שתעשה קיצוצים בתקציב באגורה אחת. כל הדיבורים על קיצוצים
בתקציב הם קשקושים.

י. ארידור:

אתה מציע להגדיל את הגרעון בחקציב, כי הצעת להוריד את המסים למסק היצרני.

היו"ר א. שפירא:

אי אפשר שאנחנו, כוועדה הכספיים, נתעלם מהמצב הכלכלי השורר במסק ומהמדיניות הכלכלית של הממשלה. דברתי עם שר האוצר, הוא מוכן להופיע לפני הוועדה אחת לשיבועיים, לפי הצורך.

אני חושב שנושא מפעל מנועי-ביה-סמט גובל בשערוריה. דברתי עם שר הבטחון. הוא יצא לחו"ל. הוא אמר לי: אופיע בכל פורום. הוא אמר לי: אתה אמרת לי לפני שנה, שהמפעל הולך להפסיד הרבה כסף. משכו את העניין, ושוב צבר המפעל הפסד של 20 מליון דולר.

הייתי רוצה שבכל יום ב' בשבוע נדון על האירוע הכלכלי של אותו שבוע. ואם כולם ידברו 5 דקות כל אחד, נוכל ביום יום להקדיש שעה וחצי לאירוע הכלכלי של אותו שבוע, ובחלק השני של הישיבה נוכל להעלות לדיון הצעה מההצעות לסדר-היום שמעלים החברים.

אני מציע שסדר הדיון בעת הופעתו של שר האוצר יהיה זה: במקום נאום של השר, חברי הוועדה ישאלו שאלותיהם ושר האוצר ישיב על השאלות.

אני דברתי עם שר האוצר על המדיניות. כיוון שהמדיניות באה לידי ביטוי בחקציב, הוא אמר לי שאינו יכול להביא את הצעת החקציב לפני הוועדה קודם שהוא מביא אותה לממשלה, אבל הוא יכול בהחלט לתת הסברים על נושאים שנעלה לדיון. היות ושוב העלו את הריבית, דבר שמביא לעליית עלות העבודה, כאשר הסער מוקפא, נשאלת השאלה: מניין המסק היצרני יוכל לשאת בשני הדברים: עלות המימון ועלות העבודה.

אני מציע אפוא שבכל יום ב' בשבוע נקדיש את חלקה הראשון של הישיבה לנושאי המסק והכלכלה המרכזיים לאותו שבוע, ובחלקה השני של הישיבה נדון בהצעות לסדר-היום שהעלו חברי הוועדה.

ע. סולודר:

זאת הציץ חבר-הכנסת ארידור.

י. ארידור:

זה היה במסגרת של דיון שקיימתי עם יושב ראש הוועדה על מהות העבודה של הוועדה. הבעיה של הוועדה היא, שהיא עוסקת הרבה, תסלחו לי, בשטויות. ההשפעה שלה על השטויות יכולה להיות גדולה, אבל ההשפעה שלה על המדיניות הכלכלית היא מזערית. אנחנו צריכים שדעתנו כוועדה תישמע על המדיניות הכלכלית. הסכניקה היא לקחת 5-6 בעיות מרכזיות במסק ולהתחיל לדון בהן בכל יום שני בשבוע. אבל הדבר מחייב להקדיש ישיבה מלאה לכל בעיה. זאת אומרת לוקחים מדיניות הריבית, מדיניות המחירים, מדיניות השכר, מדיניות הסובסידיות ודנים בכל אחת מהן. אם נקיים בכל יום שני בשבוע דיון מסוג זה, זה יסחרר אותנו מהדיון על החקציב כחקציב. באיזה מובן?

אלו הן הרי בעיות החקציב. אלא מה חסר? חסרים המטרדים כמטרדים, לא במסגרת המדיניות. אני אומר: אין ערך לדיון על המטרדים לפני אפריל. ממילא מאשרים את חקציבי המטרדים. כל הדיון על המטרדים אין לו ערך כדיון חקציבי, יש לו ערך כדיון על מדיניות, וזאת אפשר לעשות גם לאחר אפריל.

נשאלת השאלה, מה על ההצעות לסדר-היום. יש הרבה פעמים שחברי הוועדה מציעים הצעות רציניות לסדר-היום. יש הצעות שניתן לגמור על-ידי פנייה לגורם הנוגע בדבר ולבקש תשובתו. אבל יש הצעות רציניות לסדר-היום. לדוגמה, ההצעה לדון בנושא מפעל מנועי ביה-סמט. אינני יכול להגיד שמפעל

י. ארידור

מנועי בית-שמש שייך למדיניות המרכזית של הממשלה. אבל הוא מספיק חשוב בכדי שהוועדה חיתן עליו דעתה.

ההצעה שלי היתה, שבכל יום ה' בשבוע נרכז את ההצעות הרציניות לסדר-היום, שיש להן משמעות מעבר לבירור של עובדה זו או אחרת, של חברי הוועדה. היות ויום ה' הוא יום ארוך - בימי ב', ג', ד' אנו מוגבלים על-ידי כל-מיני עיסוקים - אפשר להריץ את הישיבה גם עד שעות אחר-הצהריים, ואנו יכולים להקדישו לדיון על הצעות לסדר-היום של חברי הוועדה. ימי ג' וד' אפשר להקדיש לדיונים בנושאים שיגרתיים של הוועדה. אפשר לעשות את החלוקה גם אחרת.

למה אני התעוררתי לומר את דברי? אני רציתי שביום ב' נקיים דיון מהותי, והוא אינו חייב להגמר באותו יום, הוא יכול להמשיך ביום ב' אחריו וביום ב' שלאחריו. אבל אם נקדיש יום ב' גם לנושא מרכזי וגם להצעות לסדר-היום ונגביל רשות הדיבור של חברי הוועדה לחמש דקות, יבוא נגיד הבנק וידבר 20 דקות, יבוא שר האוצר וידבר 20 דקות ואז חברי הוועדה ידברו בסיסמאות. אם רוצים להטפיע, הייתי מציע שהיושב ראש יקבע שבימי ב' בשבוע הוועדה דנה בעניינים רציניים של הממשלה, בימים ה' בהצעות לסדר-היום של חברי הוועדה. בימי שלישי ורביעי יב ואו כל יתר הנושאים. בצורה זו נוכל לשפר את ההטפה המהותית של הוועדה, כאשר החקציב נכנס דרך המשרדים כל השנה והמדיניות הכלכלית שבחקציב נדונה בדיוני הוועדה ביום ב'. ועד סוף מרס יש לנו כמה עשרות של ישיבות בימי ב'.

היו"ר א. שפירא:

כאשר הצעתי שני הדברים בישיבות הוועדה ביום ב', הצעתי זאת מתוך מחשבה שלא בכל שבוע יהיה אירוע כלכלי או מסקני שהוועדה תרצה לדון בו. וכאשר אמרתי שחבר ידבר חמש דקות, לא התכוונתי ליום ב'.

י. ארידור:

אם זה לא יום ב', זה דבר אחר.

היו"ר א. שפירא:

יש ישיבות שסדר-היום יכול להגמר תוך שעה, ואת יתר הזמן אפשר להקדיש להצעות לסדר-היום של חברי הוועדה. אם נדון בנושא מסויים בתחילת הישיבה ואני אגיד שאני מגביל רשות הדיבור לחמש דקות - - -

י. ארידור:

זה נתון לגמישותו של היושב ראש.

היו"ר א. שפירא:

לא יחכן שבתחילת הישיבה שני חברים יאריכו בדיבור ואחר כך לא ישאר זמן לחברים אחרים.

י. מצא:

כמה זמן ידבר היושב ראש?

היו"ר א. שפירא:

תמיד פחות מכולם.

ש. עמר:

אני חושב שיש שוני מהותי בין הצעה היושב ראש ובין הצעת חבר-הכנסת ארידור. היושב ראש הציע לקיים ביום ב' דיון באירוע כלכלי מרכזי, ששווה

דיון רציני לעומק, וחבר-הכנסת ארידור הציע תכנית עבודה. אם תתקבל הצעתו של חבר-הכנסת ארידור, אני מציע שלקראת כל דיון יוכן חבר רקע על ידי הצוות של מזכירות הוועדה, כדי שיהיה אפשר לקיים דיון לעומק.

השאלה שלי היא, מה תהיה תכלית הדיון. נניח שקיימנו דיון על נושא תוספת היוקר והגענו למסקנה שלא צריך לילם תוספת יוקר, מה הכוח שלנו להספיע על שר האוצר?
י. ארידור:

הדיון יהיה עם שר האוצר.

ש. עמר:

ברוב המקרים הוא לא יקבל את דעתנו.

היו"ר א. שפירא:

אל תהיה בטוח.

ש. עמר:

אם הולכים בדרך שאתה מציע, אדוני היושב ראש, הרי ביום יום ב' בשבוע מקיימים דיון באירוע כלכלי, אם זה היום מפעל מנועי בית-שמש או מחר נושא תוספת היוקר. לעומת זאת, ההצעה של חבר-הכנסת ארידור היא תכנית-עבודה בכדי להקל עלינו בזמן הדיונים על התקציב.

ד. תיכון:

אם אנו עוסקים בעניינים פרוצדורליים, שמטרתם לשפר את עבודתה הוועדה, תרשה לי, אדוני היושב ראש, להציע לך כמה הצעות שהן פרי לימודי מסיורי בארצות אחרות.

הצעה ראשונה, לסדר הישיבה. אני מבקש שכל חברי הוועדה יטבו בחלק הקדמי של השולחן, והאורחים בחלק האחורי. מדוע אני מציע זאת? כי ברגע שהאורחים יושבים לידך, הם נעשים חברים, ואין להם הרגשה שהם מופיעים לפני ועדה פרלמנטרית והם מוסרים עדות. כך זה מקובל ברוב הפרלמנטים; ובסנט ובקונגרס של ארצות-הברית יש נוהג: מזמינים את שר האוצר, הוא מוסר סקירה שנמשכת עשר דקות, ואז הסנטורים או הקונגרס מאנס', לכל אחד מהם יש שתי דקות לשאלות. תשאל, מה הן שתי דקות? ובכן יש כמה סיבובים של שאלות. אם השואל לא סיים שאלותיו, הוא יכול להמשיך בסיבוב הבא. אבל שם נקבע מראש מהו הנושא, מי מופיע, לאחר ההופעה באות השאלות והתשובות ולאחר מכן מסכמים.

מדוע אני אומר זאת? לוועדת הכספים יש סמכויות אדירות, אבל היא עוסקת בדברים הלא חשובים. אני יכול להציע על שורה שלמה של נושאים שמאפיינים את האירועים במשק, שהוועדה בכלל אינה מתעניינת בהם: ירידת הייצוא, העלייה ביבוא, עליית שער הריבית, השכר במשק, עליית המדד - ויכול להיות שהמדד האחרון של חודש אוקטובר מצביע על כך שאנו עומדים בפני התפרצות מחודשת של האינפלציה, וכפי שאמרתי, אנו בכלל איננו מתעניינים בנושאים אלה.

אני נואשתי מזמן מהממשלה. הממשלה הזאת אינה מודעת לבעיות הכלכליות. כולם מדברים על המצב הכלכלי, אבל בנושאים הכלכליים האמתיים, איש אינו מדבר. אתן דוגמה: קרה משהו באוניברסיטאות. התפרסם דו"ח מבקר האוניברסיטה העברית. אף אחד אינו רואה את הגרעון של 40 מליון דולר של האוניברסיטה, אבל כולם קופצים ואומרים: סכנה להמטך ההשכלה הגבוהה, כאילו אני אשם בגרעון של ה-40 מליון דולר.

לכן אני אומר: אדוני היושב ראש, אתה צריך להחליט, אתה רוצה להכנס לעמקם של דברים, אני מוכן לכל הסדר, ובלבד שוועדה זו תהיה ועדה הדנה בנושאים המהותיים לעמקם, ועדה מפקחת, ועדה עוקבת וועדה מציעה. יש שאלות בעל-פה ויש מיכניזמים אחרים לשפר עבודתה של הוועדה.

היו"ר א. שפירא:

מדברים על זה כל הזמן.

ד. תיכון:

ולא יוצא מזה דבר. כל ההצעות שאישרנו בנושא זה לא קרמו עור

וגידים.

ע. סולודר:

אני לא ידעתי שהיום יהיה דיון על סדרי עבודת הוועדה. אבל אני רוצה להציע הצעה אחת. במסגרת הדיון ולימוד הנושאים, אני חושבת שהוועדה ממעטת בסיוריה ללימודים, וחברים מחבטאים בלי להכיר את הנושאים. אני חושבת שבכל זאת יש נושאים שבלי סיור לימודי במקום, לא ניתן לדון בהם. ואני מציפה שהוועדה תקיים סיור לימודי כאשר הדבר מתחייב.

י. מצא:

אני מברך על יזמת היושב ראש לקיים דיון על סדרי עבודת הוועדה. כדוגמה לחוסר היעילות ולחוסר הדומיננטיות, יכולה לשמש הצורה שבה מועלה הנושא. היושב ראש הגה מחשבה והעלה את הנושא, כאשר מחכים אנשים בחוץ ואנו חייבים עתה להפסיק את הדיון ולחזור אליו לאחר מכן.

אני חדש בוועדה זו. בתחילת הדרך, בתחילת הקדנציה, הוועדה הזאת עוד איך שהוא עסקה בנושאים רציניים. ואחר-כך טבעה בניירת. אם חבר הכנסת רוצה להעלות נושא מיוחד לדיון, הוא בא ביום ב' בשעות הבקר כדי להעלות את הנושא על סדר-היום של הוועדה.

אם אנחנו רוצים - וכולנו רוצים - שוועדה זו תהיה דומיננטית במסק ותביע עמדותיה, קודם-כל אחת צריך למסד את סדר היום ואת שיטות העבודה, כפי שתיאר חבר-הכנסת תיכון את שיטות העבודה בקונגרס האמריקאי. אם תמסד את זה ויהיה מסמך ונדע שכן אנו עובדים החל מיום מסויים, וחקבע את הנושאים לחדשים הקרובים - כאשר ניתן לטנות זאת בעקבות האירועים במסק - אני חושב שנוכל להספיע, אחרת לא עשינו ולא כלום.

ג. שפט:

אני לא ידעתי לנושא סדרי העבודה של הוועדה יועלה היום. אני העליתי את הנושא על סדר-היום של הוועדה. אילו הייתי יודע שהדיון בנושא זה יתקיים היום, הייתי מכין עצמי לדיון. אם נחזור לדיון זה בעוד יום-יומיים, יהיה לי מה לומר במסגרת חמש דקות.

שינויים בתקציב לשנת 1986היו"ר א. שפירא:

אנו עוברים לנושא הבא בסדר-היום:

שינויים בתקציב לשנת 1986, ולראשונה - פנייה מס' 105 של

הממונה על החקציבים.

ד. תיכון:

בפנייה שלפנינו מופיע הסכום 22,5 מליון שקלים חדשים, ואילו

בדף המחשב מופיע הסכום 45 מליון שקלים.

היו"ר א. שפירא:

כיוון שלא נמצא כאן נציג משרד התעסיה והמסחר, אנו דוחים את

הדיון בפנייה זו.

י. ארידור:

זה חלק מהחלטת הממשלה להקציב 30 מליון דולר כסיוע למפעלי האלקטרוניקה. כאן מציעים מחצית הסכום שהחליטה עליו הממשלה.

היו"ר א. שפירא:

אנו עוברים לפנייה מס' 130 של הממונה על התקציבים. כאן מציע האוצר לאשר העברת 10,000,000 שקלים לעיריית ירושלים.

ח. רמון:

זה כמו ההעברות שנעשו לעיריות הפיחוח.

היו"ר א. שפירא:

למה מיועד הכסף?

ע. ארדמן:

לעיריית ירושלים יש טענה שהסל שנקבע לה, לא מכסה את הצרכים של השכונות החדשות שהוקמו בירושלים.

היו"ר א. שפירא:

למה לא נעביר פנייה זו לדיון בוועדת המסנה לענייני הרשות המקומיות?

ע. סולודר:

סכום זה לא הובא עם הסכום הכולל לכל הרשויות המקומיות. בדרך כלל אנו מבקשים פירוט והאוצר אינו נענה. הפעם הובאה בקשה מיוחדת לעיר ירושלים.

היו"ר א. שפירא:

אני 'אשאל אותך: חבוא בקשה לאשר העברת 10 מליון שקלים לעיריית בני-ברק, את לא חשאלו שאלות?

ג. שפט:

יש לי שאלה לאוצר: אני מבין שהגרעון בעיריית ירושלים נובע מגידול האוכלוסיה. כך כתוב בדברי ההסבר. האם האוצר בודק גידול האוכלוסיה בכל הארץ או רק בירושלים?

ע. ארדמן:

זו לא כל-כך בעייה של גידול האוכלוסיה, אלא של עצם הקמת השכונות החדשות, שבכל אחת מהן מוקמת חשתי נפרדת וכל שכונה כזאת היא כמו עיר חדשה.

י. ארידור:

הדברים הכתובים בדברי ההסבר נראים מוזרים. אילולא היתה זו ירושלים, היה באמת יחס אחר לנושא. לא כתוב מה הם הגרעונות. והרי כאשר אנו נותנים 10 מליון שקלים, אנו צריכים לדעת איזה חלק מהגרעונות זה מכסה. אפילו את האינפורמציה הזאת איך נותנים.

אני ער לכך שבדברי ההסבר כתוב: "סך הגרעון הנמסר על-ידי עיריית ירושלים". עכשו ברור שהאוצר אינו יודע מהו הגרעון.

א. שלום:

כתוב: 17,8 מליון שקלים חדשים.

י. ארידור:

כתוב: "סך הגרעון הנמסר על-ידי עיריית ירושלים" לאוצר, והאוצר אינו מתייחס לשאלה אם הוא בודק או לא בודק. זו המשמעות של המלה "נמסר". מסוד האוצר אינו יודע מהו הגרעון.

בסעיף ב' לדברי ההסבר כתוב: "העירייה תהיה אחראית לכיסוי יתרת הגרעון". כיוון שהם אינם יודעים מהו הגרעון, הם אינם יכולים לכתוב מה יתרת הגרעון.

ובהמשך כתוב: "ממקורותיה על-ידי ביצוע קיצוצים נוספים ו/או על-ידי הגדלת ההכנסות העצמיות". ביצוע קיצוצים נוספים - נ"חא. אבל הגדלת ההכנסות העצמיות, אני רוצה לדעת איזה סוג של הכנסות עצמיות. כלומר, אנו חוזרים לקרן-ירושלים או קרן-טדי קולק, ושם אינני רוצה להגדיל את ההכנסות, כי אין פיקוח צבורי.

בפרק "חיקון בסיס התקציב" שבדברי ההסבר (עמ' 2) כתוב: "התקציב המוסכם לשנת 1986 יהיה על-פי המוסכם בין משרד הפנים לעירייה והעירייה מחייבת לפעול על-פי מסגרת תקציב זו במהלך שנת 1986 ובשנים שלאחר מכן. במידה ומסיבות שונות יתברר כי הייתה חריגה ממסגרות אלו, תדאג העירייה לכסות חריגה זו ממקורות התקציב השוטף לשנת 1987".

זה אינו רציני, כי אם יתברר שהייתה חריגה - לא אם תהיה חריגה בעתיד, זאת אומרת החריגה כבר קיימת, אז היא מכסה את החריגה ממקורות תקציב 1987. זה לא רציני. שנת 1987 היא בפתח. איך יתכן שהחריגה שאולי כבר הייתה, יכסו אותה מתקציב 1987?

והעירייה מצהירה, כפי שכתוב בסעיף 3 כי "הפתרון הנ"ל לתקציב הרגיל הינו מקובל עליה ולא יהיו לה תביעות נוספות בקשר לכך, כולל ביחס לשכונות החדשות".

כל העניין הזה אינו הולם את הרמה הכללית של המסמכים שמגיש אגף התקציבים,

ש. עמר:

אני בדיעה הפוכה מזו של חבר-הכנסת ארידור. זו הפעם הראשונה שאנו מקבלים מסמך, שיש בו התחייבות, שגם אם תהיינה שכונות נוספות או בהקיר לשכונות הקיימות, בשנת תקציב זו לא יבקשו אגורה אחת נוספת. אם העירייה מצהירה, כי לגבי הגרעון הזה אין לה ולא יהיו לה תביעות נוספות, היא לא תוכל לבוא בתביעה נוספת.

הוא הדין לגבי חריגה מהתקציב. אומרים לעירייה, שכל חריגה תהיה על חשבון התקציב לשנת 1987.

היו"ר א. שפירא:

זו הפעם הראשונה השנה שהאוצר מציע להעביר כסף מהרזרבה למקום מיוחד.

ש. עמר:

אם אתה אומר, שמטוס שהפנייה הזאת היא עקרונית, היא ראוייה לדיון, זה פן אחר לגמרי.

ד. תיכוון:

אדוני היושב ראש, אני מבקש להציע הצעה לסדר. יש לנו ועדת משנה לענייני הרשויות המקומיות. אני מציע להעביר פנייה זו לוועדת המשנה. יש פה בעייה מוסרית. מצד אחד עיריית ירושלים העלתה את המסים ב-1986 יותר מכל העיריות האחרות בארץ. וכבר שמענו באחד הדיונים שקיימנו לפני שבועיים על השלטון המקומי, שכל העיריות הגדולות הגיעו למצב בו יש להן עודף תקציבי.

ח. רמון:

לא ירושלים.

ד. תיכון

מן הבקשה הזאת אני למד לדעת שלעיריית ירושלים אין עודף תקציבי. אבל אני בכל זאת שואל את עצמי: בהתחשב בעובדה שבירושלים המסים העירוניים הגבוהים ביותר - לפי החישוב למטר-מרובע - בהשוואה לערים אחרות, איך קורה שדוקא עיריית ירושלים לא אזנה את תקציבה ועדיין היא מדשדשת בביצת הגרעון שלה?

כל מה שקורה בעיריית ירושלים מחייב דיון בהסתתפות מטרד הפנים ומטרד האוצר. לפני שהגעתי לישיבה זו, אדוני היושב ראש, אני בקטחי להעלות לדיון בוועדה את נושא הארנונה בירושלים, כי עיריית ירושלים החלה בגביית הארנונה ל-1987, כאשר היא מעלה את הארנונה גם ל-1987 ב-50%-40%, כל הדברים האלה נראים לי מוזרים ועל כן יש לקיים בהם דיון מקיף. אולי טוב הדבר שנבדוק עירייה אחת ונראה מה קורה בה.

ובאשר לשכונות החדשות, אינני רואה שהעירייה משקיעה בשכונות החדשות בירושלים. למיטב ידיעתי, מי שמסיע בשכונות החדשות הוא מטרד הבינוי והשיכון.

ע. סולודר:

אם רוצים לקבל הבהרות, צריך לקבל הבהרות. אבל נאמר בדברי ההסבר שהסכום, נועד לכיסוי הגרעון הנובע מהקמת השכונות החדשות. אין זה נכון שזו הפעם הראשונה שמובאת הקצאה לנקודת-מטרה. זה היה בועדת הפנים ובוועדת המשנה. ועדת המשנה לא כונסה. יושב ראש ועדת המשנה נסע לשבועיים, ושוב הוועדה לא תתכנס. אני מבקשת לבדוק מידת הדחיפות של הנושא. ואם צריך לכנס את הוועדה לענין זה, צריך לעשות זאת בדחיפות.

היו"ר א. שפירא:

אני אזמין לשיחה את נציג האוצר מר משה הבא ונציגי מטרד הפנים מר שמש, מר עוזי וקסלר ומר הכט. אם אשתכנע בשיחה בדברים ברורים ואין מקום להעביר את הפנייה לוועדת המשנה, אביא את הפנייה להצבעה במליאת הוועדה. אם אראה שיש גמגום, אעביר את הפנייה לוועדת המשנה.

י. מצא:

בכל מקרה הפנייה מובאת לאישור המליאה או מועברת לוועדת המשנה?

היו"ר א. שפירא:

כן.

היו"ר א. שפירא:

אנו עוברים לפנייה מס' 142 של הממונה על החקציבים.

א. קרשנר:

בפנייה זו מבוקש אישור להעברת 50,000 שקלים שנחבלו מחברות ביטוח בגין נזק לציוד המחלקה לזיהוי פלילי.

היו"ר א. שפירא:

אני מעמיד להצבעה פנייה זו.

ה צ ב ע ה

סינויים בתקציב לשנת 1986, פניה מס' 142 של הממונה על החקציבים א ו ש ר ה

היו"ר א. שפירא:

אנו עוברים לפנייה מס' 143 של הממונה על החקציבים.

א. קרשנר:

בפנייה זו מבוקש אישור לסינויים פנימיים בתקציב מטרד המסדה -

80,000 שקלים מועברים מסעיף השתתפות שירות בחי-הסהר ברכישת מדים לסעיף מדים וציוד אישי לרכישת 1.000 ערכות מדים.

היו"ר א. שפירא:

אני מעמיד להצבעה פנייה זו.
ה צ ב ע ה

שינויים בתקציב לשנת 1986, פנייה מס' 143 של הממונה על התקציבים א ו ש ר ה

היו"ר א. שפירא:

אנו עוברים לפנייה מס' 145 של הממונה על התקציבים.

א. קרטנר:

בפנייה זו מבוקש אישור לתיקצוב ההכנסות וההוצאות של הקרן לציוד מכני הנדסי בסך 700,000 שקלים.

ד. תיכון:

מי שקונה ציוד משלם אגרה?

ע. ארדמן:

כן.

ד. תיכון:

בזמנו ביקשתי שיומצא לנו מידע כמה קרנות כאלה קיימות ומה נעשה בכספיהן. ידוע לי שקיימת קרן טכסטיל וכל עובדי הטכסטיל נוסעים לחו"ל, ויש קרן הפלסטיקה וכל עובדי הפלסטיקה נוסעים לחו"ל. בואו נבדוק כמה קרנות כאלה ישנן ומה נעשה בכספיהן.

ע. ארדמן:

רוב הקרנות הן במסדר התעשייה והמסחר.

היו"ר א. שפירא:

אני מעמיד להצבעה פנייה זו.
ה צ ב ע ה

שינויים בתקציב לשנת 1986, פנייה מס' 145 של הממונה על התקציבים א ו ש ר ה

היו"ר א. שפירא:

אנו עוברים לפנייה מס' 150.

א. קרטנר:

בפנייה זו מבוקש אישור לשינויים פנימיים בתקציב משרד האנרגיה והתשתית - מתקנים סולריים.

היו"ר א. שפירא:

אני מעמיד להצבעה פנייה זו.
ה צ ב ע ה

שינויים בתקציב לשנת 1986, פנייה מס' 150 של הממונה על התקציבים א ו ש ר ה

היו"ר א. שפירא:

אנו עוברים לפנייה מס' 152 של הממונה על התקציבים.

א. קרטנר:

בפנייה זו מבוקש אישור להעברת תקציב בסך 375 אף שקלים מסעיף הלוואות למפעלי חיירות לסעיף פיתוח תשתית אינורית.

ד. תיכונן:

החליטו לבטל הלוואות-פיתוח גם לתשיה וגם לתירוח, ואז נוצר עודף תקציבי שאפשר לחסוך. אבל מה עושים? מוצאים דרך לבזבזו.

היו"ר א. שפירא:

אני מעמיד להצבעה פניה זו.

ה צ ב ה

שינויים בתקציב לשנת 1986, פנייה מס' 152 של הממונה על התקציבים אושרה

היו"ר א. שפירא:

אנו עוברים לפנייה מס' 153 של הממונה על התקציבים.

א. קרשנר:

בפנייה זו מבוקש אישור להעברת 4 מליון ושבעה עשר אלפי שקלים חדשים מהרזרבה הכללית לצורך הקמת נציגויות חדשות באירופה, בדרום אמריקה, באפריקה ובאסיה בהתאם להחלטת הממשלה מ-6.4.86.

היו"ר א. שפירא:

אני מעמיד להצבעה פניה זו.

ה צ ב ה

שינויים בתקציב לשנת 1986, פנייה מס' 153 של הממונה על התקציבים אושרה

היו"ר א. שפירא:

אנו עוברים לפנייה מס' 156.

א. קרשנר:

בפנייה זו מבוקש אישור לשינויים פנימיים בתקציב משרד העבודה והרווחה.

היו"ר א. שפירא:

אני מעמיד להצבעה פניה זו.

ה צ ב ה

שינויים בתקציב לשנת 1986, פנייה מס' 156 של הממונה על התקציבים אושרה

היו"ר א. שפירא:

אנו עוברים לפנייה מס' 158 של הממונה על התקציבים.

א. קרשנר:

בפנייה זו מבוקש אישור לשינויים פנימיים בתקציב משרד התקשורת.

היו"ר א. שפירא:

אני מעמיד להצבעה פניה זו.

ה צ ב ה

שינויים בתקציב לשנת 1986, פנייה מס' 158 של הממונה על התקציבים אושרה

היו"ר א. שפירא:

אנו עוברים לפנייה מס' 159 של הממונה על התקציבים.

א. קרטנר:

בפנייה זו מבוקש אישור לשינויים פנימיים בתקציב פיתוח הרכבת בסך 400,000 שקלים חדשים.

היו"ר א. שפירא:

אני מעמיד להצבעה פנייה זו.

ה ע ב ה

שינויים בתקציב לשנת 1986, פנייה מס' 159 של הממונה על התקציבים אושרה

היו"ר א. שפירא:

אנו עוברים לפנייה מס' 160.

א. קרטנר:

פנייה זו נדונה בוועדה וחבר-הכנסת דן תיכון ביקש לעכב אישורה.

ד. תיכון:

אני רוצה לשאול: חברה ממסלחית מסתבכת, האם הממשלה מכסה כל גרעונותיה והפסדיה, או רק הפסדים במסגרת ערבות מדינה שניתנה לה?

שאלה זו נדונה בוועדת הכספים ב-1976 בימיו של יהושע רבינוביץ ז"ל, והוא מסר אז הודעה לוועדה, שהממשלה תכסה רק אותן התחייבויות שנטלה על עצמה במסגרת ערבות המדינה.

חצי שנה לאחר מכן נתמניתי למנכ"ל חברת סיכון ופיתוח ולחברה היו הפסדים אדירים. ואז אמרו לי: לא איכפת לנו שהחברה תפשוט את הרגל, אין כיסוי אוטומטי להפסדים.

אני מצטער שמאז משהו נשחבש במדיניות זו.

היו"ר א. שפירא:

בתקופת כהונתו של ארידור כשר האוצר, ובתקופת כהונתי כיושב ראש הוועדה המיעצת של בנק ישראל, כאשר היה ענין אל-על, הזמנו את שר האוצר ארידור לברר אתו שאלה זו, והוא אמר: למרות שזו חברה ממסלחית, איפה שאין ערבות מדינה, המדינה אינה אחראית.

המנוח ספיר היה בדיעה, שחברה ממסלחית שהיא ב-100% בבעלות המדינה, בין אם יש לה ערבות מדינה ובין אם לאו, לא צריך לחת לה לפשוט את הרגל.

י. ארידור:

זה ענין של מדיניות.

היו"ר א. שפירא:

חבר-הכנסת ארידור, בכהנו כשר האוצר אמר: לא - - -

י. ארידור:

הגישה שלי היתה, שאם כל הלוואה שתיקח חברה ממסלחית, המדינה בסופו של דבר תהיה אחראית לה, זה יעודד את החברות הממסלחיות לקחת הלוואות בלתי-אחראיות. ולכן אמרתי: מה שועדת הכספים מאשרת, המדינה אחראית לו. מעבר לזה - זה סיכון של המלווה ושל הלווה.

ט. עמ"ר:

אני מציע לשאול בכתב את שר האוצר מה עמדתו בעניין.

היו"ר א. שפירא:

אני מציע לאשר את הפנייה.

ד. תיכון:

אנו עיכבנו אישור הפנייה כדי לשמוע מפי מנכ"ל חה"ל מה קרה בתה"ל.

מ. עמ"ר:

כמנהל הכספים של חה"ל נחבקשתי להסביר את האישור התקציבי שלפניכם. כפי שכתוב באישור תקציבי זה עד 31 במרס 1987 החברה צריכה לשלם שני מליון דולר לקופת התגמולים של העובדים בגין העובדים שפרשו במסגרת הסכם פרישה מוקדמת. יחד עם מועצת המנהלים פנינו לאוצר וביקשנו סיוע. אמרנו שמתוך 2 מליון דולר, החברה תשלם מליון דולר, 750,000 דולר הלוואה ורבע מליון דולר הגדלת הון החברה.

באשר לנושא שהועלה כאן, לחברה יש הלוואות של 7-8 מליון דולר, שאין להן ערבות. הכל מבוטח בבטחונות. זו חברה שמייצאת בערך מוסף גבוה, כמעט 95%.

ד. תיכון:

חברה ממסלתיח מסתבכת, מחליטים לחלק אותה ואז יושב הרפרנט באוצר ואומר: ניחן לכם 1-2 או 3-4 מליון דולר ומגיעים להסדר-הבראה. ואני שואל: מדוע הסדר זה לא הובא לידיעת ועדת הכספים? שער בנפשוך שלא נאשר פנייה זו, הרי זה יהיה מגוחך? מדוע לא חלה חובה על הרפרנטים באגף התקציבים להציג לפנינו את ההסכם בטרם תיטול על עצמה הוועדה את ההתחייבות?

מ. עמ"ר:

ההסדר שנעשה ב-1985 היה באישור ועדת השרים לענייני כלכלה.

היו"ר א. שפירא:

אני מציע שנאשר את הפנייה הזאת.

ה צ ב ה

שינויים בתקציב לסנת 1986, פנייה מס' 160 של הממונה על התקציבים אושרה

היו"ר א. שפירא:

אנו עוברים לפנייה מס' 161 של הממונה על התקציבים.

א. קרסנר:

בפנייה זו מבוקש אישור לשינויים פנימיים בתקציב משרד החבורה - הרסאה להחייב בסך 400,000 שקלים ושימוש ב-300,000 שקלים מן הרזרבה הכללית המיועדים להזמנת קרונות פחם במסגרת הפרוייקט מטילות פחם בדרום.

היו"ר א. שפירא:

אני מעמיד להצבעה פנייה זו.

ה צ ב ה

שינויים בתקציב לסנת 1986, פנייה מס' 161 של הממונה על התקציבים אושרה

היו"ר א. שפירא:

אנו עוברים לפנייה מס' 162 של הממונה על התקציבים.

א. קרטנר:

בפנייה זו מבוקש אישור להגדלת הוצאה של 500,000 שקלים לשיפוץ מעונות למפגרים הממומנת על-ידי הגדלה מההכנסות מקצבאות נכות של הביטוח הלאומי.

היו"ר א. שפירא:

אני מעמיד להצבעה פניה זו.
ה צ ב ע ה

סינויים בתקציב לשנת 1986, פנייה מס' 162 של הממונה על התקציבים א ו ש ר ה

היו"ר א. שפירא:

אנו עוברים לפנייה מס' 163 של הממונה על התקציבים. כאן מבקשים 7,500 אלפי שקלים למתן הלוואות לעטייה במסגרת הסיוע למפעלים בריאים ביסודם שנקלעו לקשיים זמניים.

ע. ארדמן:

אלו הן הלוואות להון חוזר.

א. שלום:

באיזה תנאים ניתנות הלוואות?

היו"ר א. שפירא:

15% לא צמוד.
אני מעמיד להצבעה פניה זו.

ה צ ב ע ה

סינויים בתקציב לשנת 1986, פנייה מס' 163 של הממונה על התקציבים א ו ש ר ה

היו"ר א. שפירא:

אנו עוברים לפנייה מס' 164 של הממונה על התקציבים.

א. קרטנר:

אלה סינויים פנימיים בתקציב משרד התקשורת הקטורים בחוק הבזק.

היו"ר א. שפירא:

אני מעמיד להצבעה פניה זו.
ה צ ב ע ה

סינויים בתקציב לשנת 1986, פנייה מס' 164 של הממונה על התקציבים א ו ש ר ה (חבר-הכנסת א. שפירא הצביע נגד)

א. קרטנר:

מבהירים לי שפנייה זו 164 קשורה בבקשה שחברי הכנסת מצא וויינסטין ביקשו לעכב.

ד. חיכון:

אישרנו.

היו"ר א. שפירא:

אנו עוברים לפנייה מס' 165 של הממונה על החקציבים.

א. קרשנר:

אלה הם שינויים פנימיים בתקציב משרד העבודה והרווחה הקשורים במעונות ילדים.

היו"ר א. שפירא:

אני מעמיד להצבעה פנייה זו.
ה צ ב ע ה

שינויים בתקציב לשנת 1986, פנייה מס' 165 של הממונה על החקציבים א ו ט ר ה

היו"ר א. שפירא:

אנו עוברים לפנייה מס' 167 של הממונה על החקציבים.

א. קרשנר:

כאן מבוקש אישור לשינויים פנימיים בתקציב משרד האנרגיה והחשמית הקשורים במחקר.

היו"ר א. שפירא:

אני מעמיד להצבעה פנייה זו.
ה צ ב ע ה

שינויים בתקציב לשנת 1986, פנייה מס' 167 של הממונה על החקציבים א ו ט ר ה

היו"ר א. שפירא:

אנו עוברים לפנייה מס' 170.

א. קרשנר:

כאן מבוקש אישור למענק לפיתחת רפיה.

היו"ר א. שפירא:

אני מעמיד להצבעה פנייה זו.
ה צ ב ע ה

שינויים בתקציב לשנת 1986, פנייה מס' 170 של הממונה על החקציבים א ו ט ר ה

היו"ר א. שפירא:

אנו עוברים לפנייה מס' 171.

א. קרשנר:

כאן מבוקש אישור להעבדה חקציבית למינהל האזרחי ביהודה ושומרון בקשר לחגיגות חג המולד.

היו"ר א. שפירא:

אני מעמיד להצבעה פנייה זו.
ה צ ב ע ה

שינויים בתקציב לשנת 1986, פנייה מס' 171 של הממונה על החקציבים א ו ט ר ה

היו"ר א. שפירא:

אני מבקש רביזיה על החלטת הוועדה לאשר פנייה זו.

היו"ר א. שפירא:

אנו עוברים לפנייה מס' 172.

ע. ארדמן:

מיועד סכום לרכישת אוטובוסים על-ידי המועצות האזוריות. זו איננה העברה מהרזרבה אלא יש תיקצוב של קווי אשראי שמקבלים מחו"ל.

היו"ר א. שפירא:

יש בזה שינוי רציני של השיטה.

א. שלום:

המועצות האזוריות שיש להן הסעה עצמית של התלמידים רכשו את האוטובוסים על-ידי קווי אשראי. מה שקורה עכשו הוא, שבא האוצר ואומר שהוא אינו נותן להם קווי אשראי, אלא הוא נותן להם את האשראי.

ע. ארדמן:

אני רוצה להסביר את הפרוצדורה.

א. שלום:

מקבלים זאת כהלוואה דרך משרד הפנים.

ע. ארדמן:

זה היה ההסדר הקודם. המועצות האזוריות היו מקבלות את קווי האשראי וכלפי משרד הפנים זה היה הופך לחלק מהחובות הרגילים והוא היה משלם. כדי להמנע מכל הפרוצדורה הזאת, המועצות ימשיכנו לקבל את ה-60% ויקבלו 40% מענק. ומי שיקבל את ההלוואה זה האוצר. אין בזה הרעת תנאים.

ש. עמר:

אני מודיע שאינני מצביע בנושא זה.

רכישת אוטובוס היום עולה 160,000-150,000 דולר. התעסוקה של אוטובוס מסוג זה היא 4 שעות ביום. זו שערוריה נוראית. בזמנו נעשתה בדיקה של הנושא עם משרד החינוך, והבדיקה הראתה שחברות התחבורה הצבוריות אגד ודן יכולות לתת למשרד החינוך את השירות והוא יעלה יותר זול מאשר ביצוע השירות הזה על-ידי תקציב משרד החינוך ויהיה אפשר לחסוך את המאסבים המושקעים ברכישת האוטובוסים.

ס. אלחנני:

ומה על הסובסידיה לאגד ודן?

ע. סולודר:

רוצים לבדוק את השיטה, תבדקו בעתיד. כרגע לא צריך לפגוע בענין. המועצות האזוריות עומדות בפני שביחה, הן אינן יכולות לתת שירות זה של הסעה התלמידים.

א. שלום:

לפני שנה העליתי את הנושא בוועדה. המועצות האזוריות יצאו במכרזים ותוצאות המכרזים הראו שמחיר ההסעה של התלמידים באוטובוסים שלהן הוא סני-סלישים מהמחיר שהציע אגד. לכן אסרו למועצות האזוריות את ההסעה. באגד המחיר הוא 1 שקל והמועצות האזוריות מקבלות היום 86 אגורות.

היו"ר א. שפירא:

מההסבר של חבר-הכנסת עמר אני מביין שאם ישתמשו למטרה זו באוטובוסים של דן ואגד, זה יהיה יותר זול.

ע. סולודר:

לא, אילו זה היה יותר זול, היו עושים זאת.

ע. ארדמן:

הועלו הצעות ונבדקו אלטרנטיבות הפוכות - לנצל את ההון המושקע

באוטובוסים כדי לבצע הסעות שהיו מבוצעות על-ידי אגד ודן. האוטובוסים האלה של המועצות האזוריות מנוצלים לא רק לצרכי הסעת תלמידים.

ש. עמר:

אם הכוונה לחזור למה שהיה בעבר ולקיים 100 חברות אוטובוסים, בבקשה.

היו"ר א. שפירא:

אני מעמיד להצבעה פנייה זו.

ה צ ב ה

סינויים בתקציב לשנת 1986, פנייה מס' 172 של הממונה על התקציבים א ו ש ר ה (חבר-הכנסת א. שפירא נמנע)

היו"ר א. שפירא:

אנו עוברים לפנייה מס' 36/19.

א. קרסנר: זו הודעה על סינויים פנימיים בתקציב ממרד התעשייה והמסחר.

היו"ר א. שפירא:

אני מעמיד להצבעה פנייה זו.

ה צ ב ה

סינויים בתקציב לשנת 1986, פנייה מס' 36/19 של הממונה על התקציבים א ו ש ר ה

היו"ר א. שפירא:

אנונו לא נמשיך עכשו בדיון על סדרי עבודתה הוועדה.

א. קרסנר:

האם סוכם שאין דנים השנה בתקציבי המטרדים?

היו"ר א. שפירא:

לא סוכם.

י. ארידור:

אני לא הצעתי שלא לדון בתקציבי המטרדים. אמרתי: לדון בתקציבי המטרדים, אבל כל השנה.

א. קרסנר:

זאת אומרת לא בכל המטרדים לפני ה-1 באפריל.

א. שלום:

אדוני היושב ראש, בחודש מאי אטרנו הסדר של ועדה שמונתה מטעם הממשלה לגבי מפעל אלסינט. במסגרת ההסדר הזה איטרנו ערבות מדינה. השבוע קראתי בעהון, שברבע הראשון של השנה הפסיד מפעל אלסינט עוד 11 מליון דולר. אני מציע שנקיים דיון על גורל ערבות המדינה.

היו"ר א. שפירא:

אני קראתי את הדברים, ואני חייב לומר שנעטו פה דברים שאינם לפי רוחי, כי הבנקים שותפים באלסינט והם היו צריכים להרים את המטא הזה לבד. אדם פרטי אינו עומד בזה. מר חיים שיף רץ ומתרוצץ ואיט אינו רוצה לעזור לו. ובמקרה של אלסינט נחנו 80 מליון דולר ומחקו חובות. ומי שמחק חובות איננו בינו צדיק, אלא בנק לאומי ובנק דיסקונט.

א. שלום:

למחיקה ניתן אישור על-ידי ראש אגף התקציבים, כי אלה היו חובות למס הכנסה.

היו"ר א. שפירא:

חברת "סייטקס", שהיא חברת-בת של "כלל", שהפסידה הרבה כסף, לא ביקשה מחיקת חובות, אלא הבעלים, מנכ"ל כלל, מר דברת, במקום לבוא לוועדת הכספים ולבקש מחיקת חובות, יושב וטובר את הראש איך להציל את החברה. ואומרים לי שעסויה להמצא דרך להציל את החברה.

אני אזמין את מנכ"ל מפעל אלסינט ואבדוק אתו את הדברים. כל חבר ועדה שרוצה להצטרף, יבורך. אבל חבל להוציא זמנה של הוועדה על בדיקת נושא זה.

הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בטעה 12.15